

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

تجارت کالایی در فروردین ماه ۱۳۹۸

در فروردین ماه سال ۱۳۹۸، ۸,۵ میلیون تن کالای بدون نفت خام به ارزش ۲,۵ میلیارد دلار صادر و در مقابل ۲,۱ میلیون تن به ارزش ۲,۳ میلیارد دلار کالا وارد کشور شده است. ارزش صادرات ایران در ماه مذکور، نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۷، کاهش حدود ۱۸,۲ درصدی و ارزش واردات نیز کاهش حدود ۷,۶ درصدی داشته است. در گزارش حاضر ضمن پرداختن به بررسی روند ماهانه تجارت ایران طی یک سال منتهی به فروردین ۱۳۹۸، کالاهای عمده تجاری، مقاصد و مبادی مهم صادراتی و وارداتی نیز مورد بررسی قرار می‌گیرند.

تهیه‌کننده: طاهره کرمی دستنابی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۸

معاونت بررسی های اقتصادی

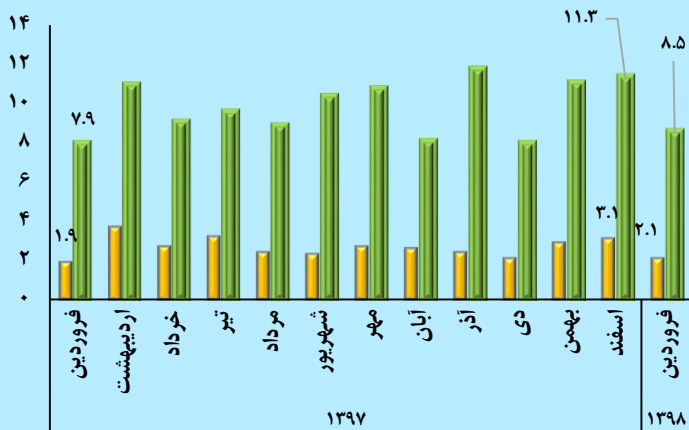
مطابق آمار گمرک، ایران در فروردین ماه سال ۱۳۹۸، ۸,۵ میلیون تن به ارزش ۲,۵ میلیارد دلار کالای بدون نفت خام به سایر کشورها صادر کرده و در مقابل ۲,۱ میلیون تن به ارزش ۲,۳ میلیارد دلار کالا وارد کرده است. ارزش صادرات بدون نفت خام و واردات کالایی در ماه نخست سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال قبل به ترتیب با کاهش حدود ۱۸,۲ درصدی و ۷,۶ درصدی مواجه شده است، اما از لحاظ وزنی صادرات بدون نفت خام و واردات کالایی در فروردین ماه ۱۳۹۸ نسبت به فروردین ماه ۱۳۹۷ به ترتیب حدود ۷,۷ درصد و ۸ درصد افزایش یافته است.

تراز تجاری کالایی ایران (بدون احتساب نفت خام) طی یک ماهه نخست سال ۱۳۹۸، مثبت و معادل ۲۱۳ میلیون دلار است که نسبت به تراز تجاری کشور در فروردین ۱۳۹۷ حدود ۳۷۴ میلیون دلار کاهش یافته است.

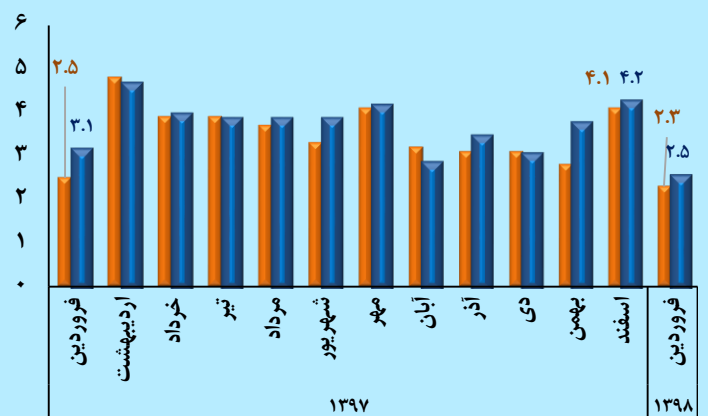
میانگین قیمت کالای صادراتی بدون نفت خام در فروردین ۱۳۹۸ معادل ۲۹۹ دلار در هر تن و میانگین قیمت واردات کالا در زمان مذکور ۱۱۲۰ دلار در هر تن بوده است. این نشان می دهد که قیمت کالاهای وارداتی به طور متوسط حدود ۴ برابر قیمت کالاهای صادراتی ایران بوده است. از طرف دیگر، کاهش ۱۸,۲ درصدی ارزش صادرات همراه با افزایش وزنی ۷,۷ درصدی آن گویای کاهش قابل توجه متوسط قیمت صادراتی است. ارقام مشابه برای واردات نشان می دهد در ماه نخست ۱۳۹۸، کاهش متوسط قیمت کالاهای صادراتی بیش از کاهش متوسط قیمت کالاهای وارداتی کشور بوده است.

نمودارهای زیر روند صادرات و واردات کالایی بدون نفت خام را از فروردین ۱۳۹۷ تا فروردین ۱۳۹۸ نشان می دهند.

نمودار ۲- روند وزن صادرات کالایی بدون نفت خام و واردات کالا از فروردین ۱۳۹۷ الی فروردین ۱۳۹۸ - میلیون تن

نمودار ۱- روند ارزش صادرات کالایی بدون نفت خام و واردات کالا از فروردین ۱۳۹۷ الی فروردین ۱۳۹۸ - میلیارد دلار

■ صادرات بدون نفت خام ■ واردات

■ صادرات بدون نفت خام ■ واردات

منبع داده ها: گمرک ایران

جدول ۱ اقلام عمده صادراتی ایران در فروردین ماه ۱۳۹۸ را به ترتیب ارزش صادراتی آن نشان می‌دهد. مطابق جدول مشاهده می‌شود:

- در فروردین ۱۳۹۸، تنها ۱۵ قلم کالا، سهمی حدود ۵۷ درصد از ارزش صادرات ایران را به خود اختصاص داده‌اند.
- بیشترین ارزش صادرات کالایی بدون نفت خام ایران مربوط به میعانات گازی و معادل ۳۴۸ میلیون دلار بوده که سهم حدود ۱۴ درصدی از ارزش صادرات کالایی فروردین ۱۳۹۸ را به خود اختصاص داده است. با این حال، در مدت مذکور ارزش و مقدار صادرات آن نسبت به فروردین سال ۱۳۹۷، هر یک حدود ۲۲ درصد کاهش یافته‌اند.
- در میان اقلام عمده صادراتی ایران، بیشترین کاهش در صادرات مربوط به اتیلن گلیکول با حدود ۴۴ درصد کاهش بوده که بیشترین تاثیر را (سهم ۱,۵ واحد درصدی در کاهش ۱۸,۲ درصدی صادرات ایران) در کاهش صادرات ایران در فروردین ۱۳۹۸ داشته است.

رتبه	تعارفه	شرح تعارفه	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	درصد تغییرات		سهم تغییر ارزشی (واحد درصد)
					سهم وزن (%)	سهم ارزش (%)	
۱	۲۷۰۹۰۰۱۰	میعانات گازی	۶۷۳.۷	۳۴۸.۳	۷.۹۰	۱۳.۶۷	-۳.۲
۲	۲۷۱۰۱۲۹۰	سایر روغن‌های سبک و فرآورده‌ها بجز بنزین	۳۲۲.۵	۱۴۶.۶	۳.۷۸	۵.۷۶	۱.۸
۳	۲۷۱۱۱۲۹۰	پروپان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۳۴۲.۸	۱۴۳.۸	۴.۰۲	۵.۶۵	-۰.۶
۴	۲۹۰۵۱۱۰۰	متانول	۴۳۰.۱	۱۰۰.۳	۵.۰۴	۳.۹۴	۰.۵
۵	۷۲۰۷۱۱۹۰	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیرمزوج با سطح مقطع مربع یا مستطیل که اندازه پهنای آن کمتر از دو برابر ضخامت آن باشد با ضخامت بیش از ۲۰۰ میلی متر	۲۳۰.۰	۸۹.۶	۲.۷۰	۳.۵۲	۱.۱
۶	۳۹۰۱۱۰۳۰	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۰.۹۴	۸۷.۱	۸۳.۱	۱.۰۲	۳.۲۶	-۱.۷
۸	۲۷۱۳۲۰۰۰	قیرنفت	۲۷۱.۸	۸۱.۴	۳.۱۹	۳.۲۰	-۰.۹
۹	۳۱۰۲۱۰۰۰	اوره حتی به صورت محلول در آب	۴۶۳.۳	۷۹.۲	۵.۴۳	۳.۱۱	۰.۲
۷	۲۷۱۱۱۹۹۰	سایر گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل مایع شده غیر مذکور در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۱۱۶.۷	۶۱.۲	۱.۳۷	۲.۴۰	-۰.۵

جدول ۱- کالاهای عمده صادر شده از ایران در فروردین سال ۱۳۹۸ (بدون احتساب نفت خام)								
رتبه	تعرفه	شرح تعرفه	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم		درصد تغییرات	
					وزن (%)	ارزش (%)	وزن	ارزش
۱۰	۲۷۱۱۱۳۹۰	بوتان مایع شده در ظروف یک هزار سانتی متر مکعب و بیشتر	۱۴۱.۹	۶۱.۰	۱.۶۶	۲.۳۹	-۲۱.۴	-۳۵.۰
۱۱	۲۹۰۵۳۱۰۰	اتیلن گلیکول (ا تان دی ئول)	۱۱۲.۶	۵۹.۱	۱.۳۲	۲.۳۲	۰.۰	-۴۳.۸
۱۲	۰۷۰۲۰۰۰۰	گوجه فرنگی، تازه یا سرد کرده	۹۸.۳	۵۰.۲	۱.۱۵	۱.۹۷	-۱۱.۰	۵۳.۵
۱۳	۷۲۰۷۱۲۹۰	شمش از آهن و فولاد غیرمزوج؛ که در جای دیگر ذکر نشده.	۱۳۵.۳	۴۹.۴	۱.۵۹	۱.۹۴	۹.۰	-۷.۴
۱۴	۲۷۱۰۱۹۹۰	سایر فرآورده های غیر مذکور دارای ۷۰٪ وزنی یا بیشتر نفت یا روغن های معدنی قیری	۱۱۰.۵	۴۷.۸	۱.۳۰	۱.۸۸	-۴.۴	-۱۵.۲
۱۵	۳۹۰۱۲۰۴۰	پلی اتیلن گرید بادی با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۴۷.۹	۴۵.۹	۰.۵۶	۱.۸۰	-۱۴.۵	-۳۲.۱
جمع اقلام فوق			۳،۵۸۵	۱،۴۴۷	۴۲.۰	۵۶.۸	۱۱.۰	-۷.۱
جمع کل			۸،۵۲۷	۲،۵۴۷	۱۰۰	۱۰۰	۷.۷	-۱۸.۲

منبع داده ها: گمرک ایران

جدول ۲ اقلام عمده واردات کالایی ایران را در فروردین ماه ۱۳۹۸ به ترتیب ارزش واردات آن نشان می دهد. مطابق جدول مشاهده می شود:

- ۱۵ قلم کالای عمده وارداتی ایران سهمی حدود ۴۲ درصد از ارزش واردات ایران را به خود اختصاص داده اند.
- بیشترین ارزش واردات ایران مربوط به برنج نیمه سفید شده و معادل ۱۹۶ میلیون دلار بوده که سهم حدود ۸ درصدی از مجموع ارزش واردات ایران در فروردین ۱۳۹۸ را به خود اختصاص داده است.
- در میان اقلام عمده واردات کالایی ایران، بیشترین کاهش در واردات مربوط به دانه سویا با حدود ۵۱ درصد کاهش بوده که بیشترین تاثیر را (سهم ۳،۱ واحد درصدی در کاهش ۷،۶ درصدی واردات ایران) در کاهش ارزش واردات کالا در مدت مذکور داشته است.

جدول ۲- اقلام عمده وارد شده به ایران در فروردین سال ۱۳۹۸								
رتبه	تعرفه	شرح تعرفه	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم وزن (%)	سهم ارزش (%)	درصد تغییرات	
							وزن	ارزش
		سهم در تغییر ارزشی (واحد درصد)						
۱	۱۰۰۶۳۰۰۰	برنج نیمه سفید شده (Semi milled Rice) یا برنج کامل سفید شده (Wholly milled Rice) حتی صیقلی یا براق شده	۱۹۴۷	۱۹۵۶	۹۴	۸۴	۱۹۵	۱۸۵
۲	۱۰۰۵۹۰۱۰	ذرت دامی	۴۹۸۸	۱۲۲۷	۲۴۰	۵۳	-۲۰	-۱۱
۳	۲۳۰۴۰۰۰۰	کنجاله (Oilcake) و سایر آخال های جامد، حتی خرد شده یا به هم فشرده به شکل حبه یا گلوله که از استخراج روغن سویا به دست می آید.	۲۲۸۸	۹۸۲	۱۱۰	۴۲	۳۴۱	۳۷۱
۴	۰۴۰۵۱۰۲۰	کره بسته بندی شده به صورت بسته های بیش از ۵۰۰ گرم	۱۴۴	۹۱۰	۰۷	۳۹	۳۳۶	۲۹۱
۵	۱۲۰۱۹۰۰۰	دانه سویا به جز دانه حتی به صورت خرد شده	۱۷۵۳	۷۵۳	۸۴	۳۲	-۲۹	-۵۱
۶	۹۸۸۷۰۳۱۲	قطعات منفصله جهت تولید اتومبیل سواری ردیف ۸۷۰۳ بنزینی با حجم سیلندر ۲۰۰۰ سی سی با ساخت داخل ۱۴٪ تا کمتر از ۲۰٪ به استثنای لاستیک	۷۲	۶۲۹	۰۴	۲۷	-۴۸	-۴۸
۷	۸۵۴۵۱۱۰۰	الکترودهای زغالی برای کوره ها	۵۱	۵۶۸	۰۲	۲۴	-۲۲	۳۸۶
۸	۸۴۳۵۹۰۰۰	اجزاء و قطعات ماشین آلات و دستگاه ها	۱۲	۵۶۳	۰۱	۲۴	۳۶۰۰۲۲	۷۰۹۵۸
۹	۱۰۰۳۹۰۰۰	جو به استثنای بذر	۱۹۴۶	۵۲۱	۹۳	۲۲	۳۹	۷۲
۱۰	۰۲۰۲۳۰۹۰	قطعات بی استخوان منجمد از نوع گاو	۸۰	۳۲۷	۰۴	۱۴	-۱۶	-۲۳
۱۱	۸۴۲۲۳۰۰۰	ماشین آلات برای پر کردن، بستن، درپوش گذاشتن یا درزگیری کردن بطری ها، پیت ها و غیره و دستگاه های گازدار کردن نوشابه ها	۰۶	۳۱۰	۰۰۳	۱۳	۳۷۳۱	۵۰۷۰۱
۱۲	۱۷۰۱۱۳۰۰	شکر تصفیه نشده بدون اضافه کردن مواد خوشبو کننده یا مواد رنگ کننده از نیشکر	۸۱۵	۲۷۹	۳۹	۱۲	۲۱۵	۱۰۶
۱۳	۰۸۰۳۱۰۰۰	موز سبز تازه یا خشک کرده	۳۶۰	۲۴۶	۱۷	۱۱	-۱۸	-۴۳
۱۴	۱۵۱۱۹۰۱۰	اوایل در ظروف ۲۰۰ لیتری پالم RBD و بیشتر	۳۶۰	۲۲۶	۱۷	۱۰	۳۶۷	۲۳۸
۱۵	۸۴۱۱۸۲۰۰	توربین های گازی، به غیر از توربوچت ها و توربو پرایلرها؛ با قدرت بیشتر از ۵۰۰۰ کیلو وات	۰۳	۲۲۴	۰۰	۱۰	۱۰۰	۱۰۰
جمع اقلام فوق			۱۰۴۸۲۷	۹۷۲۰	۷۱۲	۴۱۶	۲۰۱	۴۳۸۶
جمع کل			۲۰۰۸۳	۲۰۳۳۴	۱۰۰	۱۰۰	۷۰۷۵	-۷۶۵

معاونت بررسی های اقتصادی

جدول ۳ آمار صادرات را به تفکیک گروه‌های پتروشیمی، میعانات گازی و سایر کالاها نشان می‌دهد. مطابق جدول در فروردین ماه ۱۳۹۸، حدود ۳۵ درصد از ارزش کل صادرات کالایی کشور (بدون احتساب نفت خام) به محصولات پتروشیمی، ۱۴ درصد به میعانات گازی و ۵۲ درصد به سایر کالاها تعلق داشته است. صادرات سایر کالاها که بخش عمده آن را کالاهای صنعتی تشکیل می‌دهد، با کاهش ۱۹ درصدی، بیشترین اثر را در کاهش ارزش صادرات کالایی بدون نفت خام کشور طی ماه نخست سال ۱۳۹۸ داشته است (کاهش ۱۰ واحد درصدی). پس از آن صادرات محصولات پتروشیمی با کاهش ارزشی ۱۵ درصد و میعانات گازی با کاهش ارزشی ۲۲ درصد به ترتیب ۵ واحد درصد و ۳ واحد درصد در کاهش مجموع ارزش صادرات کالایی بدون نفت خام ایران مشارکت داشته‌اند.

جدول ۳- آمار صادرات کالایی بدون نفت خام به تفکیک پتروشیمی، میعانات گازی و سایر کالاها طی یک ماهه نخست سال ۱۳۹۸							
سهم در تغییر ارزشی (واحد درصد)	درصد تغییرات		سهم ارزش (%)	سهم وزن (%)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	نوع کالای صادراتی
	ارزش	وزن					
-۵.۰۴	-۱۵.۱۹	۱۸.۳۶	۳۴.۵۷	۲۷.۲۶	۸۸۱	۲۳۲۴	پتروشیمی
-۳.۲۱	-۲۲.۲۱	-۲۱.۶۵	۱۳.۶۷	۷.۹	۳۴۸	۶۷۴	میعانات گازی
-۱۰.۰۲	-۱۹.۱۱	۸.۴۸	۵۱.۷۵	۶۴.۸۴	۱۳۱۸	۵۵۲۹	سایر کالاها
-۱۸.۲۳	-۱۸.۲۵	۷.۶۶	۱۰۰	۱۰۰	۲۵۴۷	۸۵۲۷	جمع صادرات کالایی

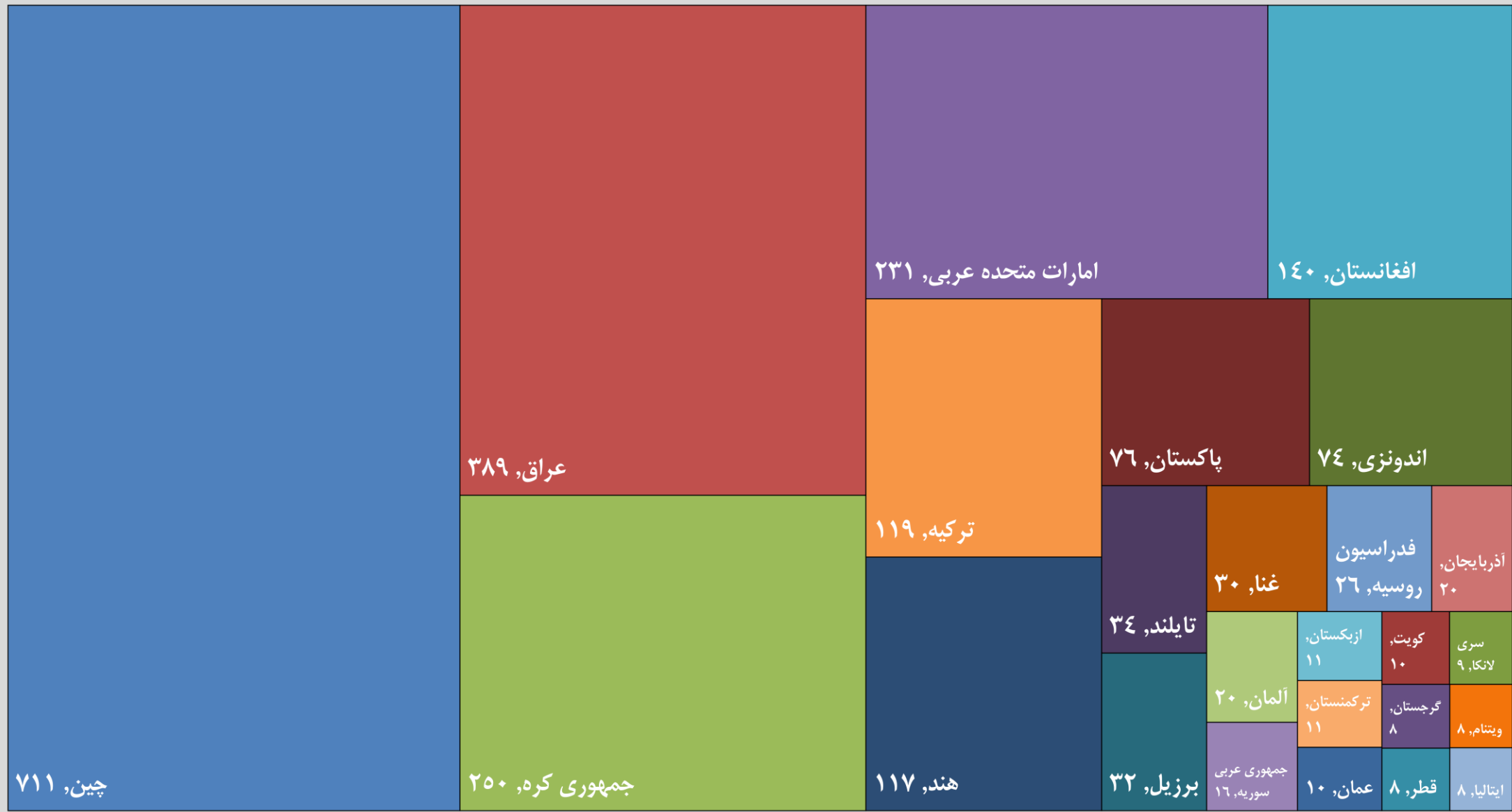
منبع داده ها: گمرک ایران

نمودارهای ۳ و ۴ مقاصد عمده صادراتی و مبادی عمده وارداتی ایران را در فروردین ماه ۱۳۹۸ نشان می‌دهند. مطابق نمودارها مشاهده می‌شود که:

- حدود ۹۳ درصد از صادرات کالایی بدون نفت خام ایران ایران به ۲۵ کشور مشخص شده در نمودار ۳ صادر شده است.
- چین بزرگترین مقصد عمده صادرات کالایی بدون نفت خام ایران با ارزش صادرات ۷۱۱ میلیون دلار بوده که ۲۸ درصد از کالای بدون نفت خام ایران به این کشور صادر شده است.
- پس از چین کشورهای عراق و کره جنوبی به ترتیب مقاصد عمده صادراتی ایران در ماه نخست سال ۱۳۹۸ بوده‌اند. حدود ۱۵ درصد از کالای بدون نفت خام ایران در فروردین ماه ۱۳۹۸ به کشور عراق و حدود ۱۰ درصد آن به کشور کره جنوبی صادر شده است.
- در فروردین ماه ۱۳۹۸ حدود ۹۲ درصد از واردات کالایی ایران از ۲۵ کشور صورت گرفته است.
- بزرگترین مبدا واردات کالایی ایران در فروردین ماه ۱۳۹۸ کشور چین با ارزش واردات ۴۳۴ میلیون دلار است. که حدود ۱۹ درصد واردات کالایی ایران در مدت مذکور از این کشور صورت گرفته است.
- بیشترین واردات کالایی ایران در فروردین ماه ۱۳۹۸ پس از چین از کشورهای ترکیه و امارات صورت گرفته که به ترتیب حدود ۱۵ درصد و ۱۴ درصد از واردات کالایی ایران را به خود اختصاص داده‌اند.

نمودار ۳-۲۵ مقصد برتر صادرات کالای بدون نفت خام ایران در فروردین ۱۳۹۸، میلیون دلار

نمودار ۴- ۲۵ مبدا عمده واردات کالایی ایران در فروردین ۱۳۹۸، میلیون دلار

